

JOANNA GOLINIEWSKA

JAK ZGŁASZAĆ I KORYGOWAĆ W ZUS DANE ZLECENIOBIORCÓW PO ZMIANACH OD 1 STYCZNIA 2016 R.

Stan prawny 20 kwietnia 2016

ISBN 978-83-7440-767-0



I. Dokumentacja zgłoszeniowa	3
Zgłoszenie do ubezpieczeń	3
Zakres obowiązku ubezpieczeniowego zleceniobiorcy	4
Zgłaszanie do ubezpieczeń dobrowolnych	6
Wykonywanie dwóch lub więcej umów zlecenia	7
Zmiana tytułu do ubezpieczeń	8
Obowiązek zgłoszenia zmian	12
Korekta podlegania ubezpieczeniom	15
Data objęcia ubezpieczeniem chorobowym	15
Wyrejestrowanie zleceniobiorcy	16
Zbieg tytułów – umowy zlecenia i o pracę	17
II. Dokumentacja rozliczeniowa	18
Terminy składania dokumentów za zleceniobiorców	18
Podstawa wymiaru składek zleceniobiorcy	18
Korekta podstawy wymiaru składek	19
Obowiązek korekty	21
Identyfikator dokumentu	22
Korygowanie imiennych raportów miesięcznych	24
Najczęstsze korekty za zleceniobiorców	24
Wycofywanie raportów imiennych	26
Korekty dokonywane przez ZUS	28
Forma przekazywania dokumentów korygujących	28
III. Wniosek o ustalenie zakresu podlegania ubezpieczeniom przez zleceniobiorcę	29
Instrukcja wypełniania wniosku	29

Jak zgłaszać i korygować w ZUS dane zleceniobiorców po zmianach od 1 stycznia 2016 r.

Od 1 stycznia 2016 r. obowiązują zmiany przepisów dotyczące zasad rozstrzygania zbiegów tytułów ubezpieczeń emerytalnego i rentowych w przypadku zleceniobiorców. Płatnicy mogą obecnie zwrócić się do ZUS z pytaniem, jakim ubezpieczeniem powinien podlegać zatrudniony u nich zleceniobiorca. W związku z możliwością uzyskania takiego rozstrzygnięcia koniecznością staje się korygowanie danych dotyczących zleceniobiorców w sytuacji, gdy płatnik samodzielnie źle ustalił obowiązek ubezpieczeniowy, którym powinni zostać objęci.

Zleceniodawca, czyli płatnik składek, w pierwszej kolejności ma obowiązek prawidłowo ustalić obowiązek ubezpieczeń zleceniobiorcy i zgłosić go do właściwych ubezpieczeń.

I. Dokumentacja zgłoszeniowa

Zgłoszenie do ubezpieczeń

Zasadniczo zgłoszenia ubezpieczonego trzeba dokonać w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczeń. Dla zleceniobiorców datą powstania obowiązku ubezpieczeń jest dzień oznaczony w umowie zlecenia jako dzień rozpoczęcia jej

Dokumenty zgłoszeniowe dla zleceniobiorcy

Nazwa formularza	Kiedy należy go wypełnić
ZUS ZUA – Zgłoszenie do ubezpieczeń/zgłoszenie zmiany danych osoby ubezpieczonej	zleceniobiorca podlega ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu lub tylko ubezpieczeniom społecznym
ZUS ZZA – Zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego/zgłoszenie zmiany danych	zleceniobiorca podlega wyłącznie ubezpieczeniu zdrowotnemu
ZUS ZIUA – Zgłoszenie zmiany danych identyfikacyjnych osoby ubezpieczonej	niezbędne jest zgłoszenie zmiany lub korekty danych identyfikacyjnych ubezpieczonego (np. zmiany nazwiska)
ZUS ZCNA – Zgłoszenie danych o członkach rodziny dla celów ubezpieczenia zdrowotnego	płatnik zgłasza lub wyrejestrowuje członka rodziny z ubezpieczenia zdrowotnego zleceniobiorcy
ZUS ZWUA – Wyrejestrowanie z ubezpieczeń	Płatnik wyrejestrowuje zleceniobiorcę z ubezpieczeń, do których uprzednio został zgłoszony

wykonywania. Również w przypadku gdy 2 (lub więcej) umowy zlecenia są zawarte z tym samym płatnikiem (przedmiot umów jest różny), płatnik z każdej z tych umów powinien zgłosić zleceniobiorcę do ubezpieczeń społecznych lub ubezpieczenia zdrowotnego. Przez „umowę zlecenia” należy rozumieć umowę agencyjną, umowę zlecenia lub umowę o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

Zakres obowiązku ubezpieczeniowego zleceniobiorcy

W zależności od konkretnej sytuacji zleceniobiorca może być zgłoszony do różnych ubezpieczeń.

Osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu. Ubezpieczenie chorobowe jest dla nich dobrowolne. Podlegają też ubezpieczeniu zdrowotnemu – obowiązkowo, z każdego tytułu ubezpieczenia, który posiadają. Wyjątek stanowią zleceniobiorcy, którzy są uczniami gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, szkół ponadpodstawowych lub studentami, do ukończenia 26 lat. Te osoby nie podlegają (ani obowiązkowo, ani dobrowolnie) ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Zasada obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu ma zastosowanie do zleceniobiorców, dla których umowa zlecenia jest jedynym tytułem do ubezpieczeń. Od 1 stycznia 2016 r. obowiązek ubezpieczeń społecznych dotyczy także sytuacji, w których zleceniobiorca ma więcej niż jeden tytuł do ubezpieczeń, np. wykonuje więcej niż jedną umowę zlecenia, ale łączna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w danym miesiącu jest niższa od minimalnego wynagrodzenia.

Jeśli płatnik składek ustali, że z tytułu wykonywania umowy zlecenia ubezpieczony podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym obowiązkowo, może zgłosić go na formularzu ZUS ZUA:

- do obowiązkowych ubezpieczeń: emerytalnego, rentowych, wypadkowego i zdrowotnego lub
- do obowiązkowych ubezpieczeń: emerytalnego, rentowych, wypadkowego i zdrowotnego oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Ustalenie, do jakich ubezpieczeń (emerytalnego, rentowych, chorobowego, wypadkowego i zdrowotnego) dana osoba została zgłoszona, oraz określenie, czy ustalone ubezpieczenia są obowiązkowe czy dobrowolne, nazywane jest ustaleniem schematu podlegania ubezpieczeniom.

PRZYKŁAD

Płatnik składek zawarł z Anetą B. umowę zlecenia od 1 marca 2016 r. Umowa zlecenia jest dla niej jedynym tytułem do ubezpieczeń. Aneta B. wyraziła chęć przystąpienia do ubezpieczenia chorobowego, więc płatnik składek zgłosił ubezpieczoną na formularzu ZUS ZUA, wykazując w blokach VI, VII i VIII dane o obowiązkowych i dobrowolnych ubezpieczeniach (rys. 1).

Rys. 1. ZUS ZUA – zgłoszenie do ubezpieczeń obowiązkowych (blok VI i VII formularza) oraz do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego (blok VIII formularza)

06. NAZWISKO	BORKOWSKA	07. DATA URODZENIA	22.05.1991
06. IMIĘ PIERWSZE	ANETA		
IV. DANE EWIDENCYJNE OSOBY ZGŁASZANEJ DO UBEZPIECZEŃ			
01. IMIĘ DRUGIE		02. NAZWISKO RODOWE	
03. OBYWATELSTWO	POLSKIE	04. PŁEĆ	K
V. TYTUŁ UBEZPIECZENIA			
01. KOD TYT. UBEZP.	04 11 0 0		
VI. DANE O OBOWIĄZKOWYCH UBEZPIECZENIACH SPOŁECZNYCH			
01. DATA POWSTANIA OBOWIĄZKU UBEZPIECZEŃ	01.03.2016		
OSOBA ZGŁASZANA PODLEGA UBEZPIECZENIOM:	02. EMERYTALNEMU	X	03. RENTOWYM
			X
			04. CHOROBYM
			05. WYPADKOWEMU
			X
VII. DANE O OBOWIĄZKOWYM UBEZPIECZENIU ZDROWOTNYM			
01. DATA POWSTANIA OBOWIĄZKU UBEZPIECZENIA	01.03.2016	02. KOD ODDZIAŁU NFZ	07R
VIII. DANE O DOBROWOLNYCH UBEZPIECZENIACH SPOŁECZNYCH			
WNOSZE O OBJĘCIE UBEZPIECZENIAMI:	01. EMERYTALNYM	03. RENTOWYMI	05. CHOROBYM
			X
	02. OD DNIA	04. OD DNIA	06. OD DNIA
			01.03.2016
IX. DANE O DOBROWOLNYM UBEZPIECZENIU ZDROWOTNYM			
01. DATA ROZPOCZĘCIA UBEZPIECZENIA		02. KOD ODDZIAŁU NFZ	
X. INNE DANE O OSOBIE ZGŁASZANEJ DO UBEZPIECZENIA			

Pojęcie tzw. zbiegu ubezpieczeń odnosi się do sytuacji, gdy jedna osoba spełnia jednocześnie warunki do objęcia obowiązkiem ubezpieczeń co najmniej z dwóch tytułów. W takim przypadku płatnik składek z każdego tytułu musi prawidłowo ustalić schemat podlegania ubezpieczeniom. W razie zbiegu ubezpieczeń ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe mogą stać się dobrowolne.

Zleceniobiorcy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu, jeżeli podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Oznacza to, że ubezpieczenie wypadkowe jest obowiązkowe tylko dla tych zleceniobiorców, którzy z tytułu wykonywania umowy zlecenia zostali objęci ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi – obowiązkowo lub dobrowolnie. Jeżeli zleceniobiorca nie przystąpi do dobrowolnych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, nie podlega również ubezpieczeniu wypadkowemu. Zleceniobiorca, który dobrowolnie podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, nie może zgłosić się do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Jeśli płatnik składek ustali, że z tytułu wykonywania umowy zlecenia ubezpieczony podlega ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym dobrowolnie, może zgłosić go:

- na formularzu ZUS ZUA do dobrowolnych ubezpieczeń: emerytalnego, rentowych oraz obowiązkowego ubezpieczenia wypadkowego i zdrowotnego (rys. 2) lub
- na formularzu ZUS ZZA – tylko do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego (rys. 3).

*Dalsza część książki dostępna w wersji
pełnej.*

